

III этап XXVIII Республиканской олимпиады школьников
на белорусской мове і літаратуры

Комплексная работа па беларускай мове і літаратуры

ДАВЕДКІ

Заданні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Усяго
Балы	3	5	6	6	8	7	3	9	4	7	57

10 клас

Варыянт 1

Заданне 1

1) <i>Кожны</i> – усякі, адзін з усіх; <i>кожны</i> – адносіцца да кожнага.
2) <i>Пара</i> – гэтападобнае рэчыва, утворанае з нагрэтай вады – два аднародныя прадметы; <i>пара</i> – два аднародныя прадметы.
3) <i>Зычны</i> – гук, утвораны шляхам праходжання паветра праз перашкоду: звонкі, прарэзлівы; <i>зычны</i> – гучы, звонкі, прарэзлівы.

Заданне 2

КАМЕНТАРЫЙ: 1 бал за кожную правільна пастаўленую ў лексічную групу пару. (Прыводзіцца імя варыянта лексічных груп, калі іх тры і яны лясціна абгрунтаваны.)

Сінонімы: *закахача* – утраскаца, таварыства – суполка;
антонімы: *родны* – чужы, смяяцца – плакаць;
паранімы: *магістрат* – магістрант.

Заданне 3

Усе словы з малой літары	1-е слова з вялікай літары	2-е слова з вялікай літары	Усе словы з вялікай літары
бог яго ведае меззойская эра сымскі кот	Дзень моладзі Паўночны полюс Уральскія горы Таніны сшыткі	дзянастыя Раманавых	Каралеўства Бельгія Прасвятая Тройца

Заданне 4

Альпа-натар – вобразная назва ўніверсітэта, вышэйшай навучальнай установы.

Прыкладныя варыянты адказаў на другую частку задання:

БДУ для мяне сапраўдная *альпа-натар*.
Наша *альпа-натар* выйшла на суботнік.

Задача студэнта – бараніць сваю *альпа-натар*.
У маёй *альпа-натар* часта адбываліся розныя мерапрыемствы.
Універсітэт, мая *альпа-натар*, і цяпер часта *успяшліваеца* мне.

Заданне 5

Марфемная структура	Значэнне	Марфемная структура	Значэнне
ад-бі-ва-п-ца	ад <i>біць</i> , <i>абіць</i> , <i>абіваць</i>	адбі-ва-п-ца	<i>абіць</i> , <i>абібіць</i> (адлюстраванне)

вы-пад-а-ць	(адкалоць, адшчапіць і інш.) <i>выкапавана, паводзіць і інш.</i>	выпад-а-ць	тое, што не абумоўлена прычынай, выпадкова
гаркав-ы	<i>картавы</i>	гарк-ав-ы	<i>горкі</i>
даляж-ы-ць	<i>павесаміць, урабіць акаля</i>	да-ляж-ы-ць	<i>авакаць, акаляць</i>

Заданне 6

Ткаць	Ткаць
<i>тку</i>	<i>тку</i>
<i>ткэш</i>	<i>ткэш</i>
<i>ткёт</i>	<i>ткёт</i>
<i>ткём</i>	<i>ткём</i>
<i>ткэце</i>	<i>ткэце</i>
<i>ткуг</i>	<i>ткуг</i>
<i>ткала</i>	<i>ткала (прош.)</i>
<i>ткала ж</i>	<i>ткала</i>
<i>ткала п</i>	<i>ткала</i>
<i>ткала і</i>	<i>ткала</i>
<i>ткы за</i>	<i>ткы (пов.)</i>
<i>ткыце</i>	<i>ткыце</i>

Паралельныя слоўнік фіксуе словы, якія пры адносным зьмяненні і фармальным падабенстве характарызуюцца адрозненнямі ў фанетычнай і марфалагічнай структуры, слова-і формаўтварэнні, напіску. А самі словы называюцца *паралельнымі* (ад грэч. *para* – блізка і *lexis* – слова).

Заданне 7

1) *Ён выкрыў, што ў тых мільёнах зукі, якія чую, на кожным кроку, усюды і ў любы час яма сродных між сабою.*

2) *Ён выкрыў, што ў тых мільёнах зукі, якія чую на кожным кроку, усюды і ў любы час яма сродных між сабою.*

3) *Ён выкрыў, што ў тых мільёнах зукі, якія чую на кожным кроку, усюды і ў любы час яма сродных між сабою.*

Заданне 8

ПРАВІЛЬНЫЯ АДКАЗЫ:

Лірыка, Максім Багдановіч, Максім Багдановіч, Георгій Давідовіч, Георгій Давідовіч, апаваданне, драма, Іван Лужэвіч, "Паўлінка".

Заданне 9

ПРАВІЛЬНЫЯ АДКАЗЫ:

Лірызм (характарыстыка настраваці, спосабу пабудовы дыялога паміж аўтарам і чытачом), энтыклінацыя (від навуковага выдання); усе іншыя тэрміны ў групах абзначваюць жаўры літаратуры або элементы сюжэтна-кампазіцыйнай будовы твора.

Заданне 10

ПРАВІЛЬНЫЯ АДКАЗЫ:

смерцель, прыбыты, Запалева, Каліка, іржышчы.
"Трэба дома быць часцей", Рыгор Барадулін.